

JÜRI VANA KIRIKU EHTUSLOOST

VILLU KADAKAS

Tallinna Ülikooli ajaloo-,
arheoloogia ja
kunstiajaloo keskuse
teadur

Tahutud päekivist ja rohelse katusega Jüri kirikuhoone on ka vanimate Rae valla inimeste jaoks juba lapsepõlvest tuntud harjumuspärane vaatepilt, mistõttu vähesed teavad, et kiriku kohta on see tegelikult üsna noor ehitis – kõigest 135 aastat. Enamik kirikuid pärineb meil ju keskajast, olles vähemalt 500 aastased. Esmapilgul ei erine ka Jüri uus kirik millegi poolest keskaja kirikutest – päekivist hoone on kavandatud keskajale iseloomulikes vormides, mis põhjustavad paljudes vaatajates eksituse hoone vanuse tajumisel.

Kui palju või mida on teada vanast Jüri kirikust? Üsna vähe ning seegi tugineb vaid kahele pildile. Need on uue kiriku arhitekt von Howeni projektjoonisel esitatud vana kiriku põhiplaan ning ühe tundmatu kunstniku akvarell. Kuiagi fotograafia oli lammutamise ajaks juba leiutatud ja Eestiski levinud, ei taibanud keegi teha vanast kirikuhoonest isegi üht fotot. Säilinud joonised on siiski piisavalt inforikkad ja ilmekad, mistõttu saame nende põhjal aimu hoone suurusest, erinevatest ehitisosadest, välisilmest ning võib olla ka vanusest.